

Tänk själv

Vardagstryck

National Library
of Sweden

Tänk själv.

När du finner hur överallt i världen människor kämpar sig till döds i den hårdaste och ovissaste kamp för livet;

när du ser hur de flästa får stå med mössan i hand och tigga sitt uppehälle av dem som har pengar, hur massor drabbas fruktansvärt av oförskylld arbetslöshet i följd av konjunkturerna;

när du möter skarorna av barn utan tillräcklig näring, utan huld och hem vandrande den gråa landsvägen fram mot tröstlösa utsikter;

när du känner, hur ålderdomen och sjukdomen kommer såsom en gränslös olycka med fattighuset som belöning för ett långt livs umbäranden;

när du vet hur torparens odlingsarbete på annans mark är god pris för jordägaren och hur eljest på alla upptänkliga sätt makten och pänningen ockrar på nöden och utsuger det stora fattiga folket;

när du märker, hur armodet, industrialismen och städerna nedbryter även detta folks hälsa;

när du måste tillstå att vi alla för övrigt söker med flit, omtanke och skicklighet taga det mästa möjliga ur varandras fickor;

när du med ett ord besinnar, hur härutinnan och på tusen andra vägar det stora flertalet människor kämpar mot ett osynligt, oåtkomligt övermäktigt och järtlöst öde;

tänk då själv efter, om detta kan vara riktigt eller om man icke snarare bör söka till det bättre omdana ett dylikt oordningens samhälle, om du med andra ord icke skulle vilja giva din välönskan åt alla strävanden som besjålas av hoppet om andlig och ekonomisk frihet för alla eller ännu hållre giva ditt lilla handtag åt den mänsklighet, som är stadd på den törniga vägen mot bröd, frihet och självansvar, ja allra hålst efter måttet av din förmåga vara helt med i arbetet för att skapa en värld, där människorna hjälper varandra istället för att bekämpa varandra.

Och än vidare, när under de politiska striderna, som ju

ska uträtta detta, du lyssnar till partiernas uttalanden om sig själva och om varandra;

när du åhör alla dessa sak-kunniga, maktägare, ledare, talare och hela raden i övrigt av auktoriteter;

när du studerar dina tidningar, som söker övertyga dig med sin ofta summariska, avlönade, auktoritetstrogn och för nya tankar obenägna syn på tingen;

så hör noga efter vad man har att säga dig, men tänk samtidigt själv på den hårda verkligheten sådan den är och vad du skulle velat ha gjort för att få den ändrad, och döm icke bara efter läromästarnas ord utan efter gärningarna hos de partier, som står bakom dem, efter det påtagligaste uppsåtet och det naturligaste inträdet att göra sitt bästa för ett positivt arbete att omskapa denna verklighet och icke företrädesvis för ett innehållslöst strävande att söka misstänkliggöra allt sådant arbete.

Det är alltid svårt att skilja huvudsak från bisak. Ännu svårare är att bedöma andras meningar och förutsättningar rättvist. De politiska striderna i all synnerhet är, som vi vet, mättade med all slags lidelse. I valrörelser kommer särskilt flitigt i tillämpning det gamla ordspråket att om man spottar på en sten, blir den till sist våt. På många händer inskränker sig nämligen hela valarbetet till en sådan negativ uppgift.

Men allt har sin naturliga förklaring. Den, som tänker själv över den verklighet, varom här ovan jorts några erinringar, bör också förstå, att det nog ej hjälper med litet fernissa här, en ny lapp där, eller litet drev i de murkna hålen mångenstädes. Det båtar icke mycket, att bara nödtorftigt reparera en bofällig byggnad, varigenom dess väsentliga brister blott ytterligare hålls vid makt, utan det vill till att riva ett så beskaffat hus och bygga ett nytt. Man kommer med andra ord icke långt med småreformer; nöden, eländet och all slags ofrihet ropar ef-

ter omdaningar. Alla fattar i själva verket, att det är detta frågan gäller. Det är privilegierna som står på spel. Därav de gälla stridssignalerna, den otyglade vreden och de vilda ropen.

Den som skriver dessa rader har själv uteslutande i följd av eget eftersinnande kommit till dessa slutsatser. Och detta icke alls genom något teoretiserande utan från erfarenheter om verkligheten, med vars detaljer jag på särdeles många områden varit hänvisad att i det dagliga arbetet företrädesvis syssla.

Det är denna egna eftertan-kens väg, som även fört mig till socialismen, icke därför att denna rörelse sagt det sista ordet utan emedan den nu är framtidens främsta namn på de värdsbefriande rörelser, som funnits i alla tider. Det har sålunda också blivit min lott att komma till det parti, som vill söka förverkliga socialismen, det socialdemokratiska partiet. Detta icke håller därför, att detta parti skulle mer än andra vara fritt från bräckligheter. Vi socialdemokrater gör icke anspråk på att vara bättre än andra såsom människor. Vi kan stappla, begå miss tag och förhåva oss. Men det är målmedvetenheten och den goda viljan i ovan angivna avseenden, som ger partiet dess rangplats just nu som banbrytare i det politiska livet.

Socialdemokratiska program-mets allmänna grundsatser betonar därför alla undertryckta klassers samhörighet och nödvändigheten av deras politiska sammanslutning. Den enklaste eftertanke säger oss ock, att industrins och jordens arbetare liksom alla andra för tillvaron kämpande medborgare måste hålla ihop. Nyssnämnda allmänna grundsatser pekar också hän mot det solklara mål som i striden bör ytterligare elda och ena alla dessa skaror: Fattigdomens avskaffande, ekonomisk och andlig frihet åt alla, vägar för alla fram till bröd, frihet och självansvar.

Carl Lindhagen.

Blank label